„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

НЕНАПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 9. У Новом Саду у недељу 15. (27.) јануара 1884. ГОДИНА XIX.

БИРАЧИМА И ИЗБОРНИЦИМА
ИЗБОРНОГ КОТАРА ВЕЉУНСКОГ И ЕРДЕВИЧКОГ.

Срби, народни заступници на сабору краљевина Хрватске, Славоније и Далмације, основали су — како је већ свуда познато — свој „самостални српски клуб“, у уверењу, да ће им тако, као организованом телу, лакше поћи за руком, да што успешније развију своје деловање на овоме сабору како у питањима општих земаљских интереса, тако и у питањима, која се тичу народних интереса српскога народа, који у овим краљевинама живи.

И сувише је кратко време од састанка овога сабора до данас, а да би српски клуб као такав могао доћи у згоду, да већ сад укаже какав позитиван успех свога деловања. Једино чим српски самостални клуб већ данас може изићи пред народ као са неком тековином, то је: моралан успех, што су га Срби, народни заступници на овоме сабору већ самом појавом самосталног клуба постигли. — Тај успех осећа се и у овом главном граду земље и у целом народу, огледа се нешто и у изјавама појединих странака у саборници, а најбоље се види из изјаве „народне странке“, која има већину у сабору. „Народна странка“ закључком својега клуба изрекла је озбиљно и свечано: да сматра српске захтеве и жеље — у програму српског клуба изложене — за оправдане и уверена је, да интерес земље захтева, да те жеље и захтеви буду остварени. Та странка одлучно је изјавила, да ће остварење програма српског самосталног клуба помагати.

Овај успех радостан је појав, и српски народ у овим краљевинама може га радосно поздравити, као наговештај лепших дана својих. Тај је успех од великог значаја, јер је у њему успостављено јемство каснијим позитивним успесима, то ће рећи: изречено је у начелу остварање српских захтева.

Но колико ће остварање захтева, у програму српског клуба изложених, бити условљено садањим повољним расположајем странака у сабору и увиђавношћу народне странке, толико је с друге стране српскоме клубу дужност старати се и са своје стране о свима условима, који ће олакшати и поспешити остварање српскога програма. Међу ове услове спада и то: да се број народних заступника Срба на овоме сабору што је могуће већма умножи. Што су Срби у већем броју и интелектуално снажније заступани на сабору, тим ће већа бити вероватност, да ће постићи успехе, које је обележио својим програмом српски клуб. И не пуштајући из вида ову истину, српски клуб мисли, да му је дужност постарати се, да му се број чланова увећа.

Сад је прилика ту, да се број Срба народних заступника на овоме сабору помножи с тим, што предстоји избор народнога заступника у изборном срезу вељунском и изборном срезу ердевичком.

Српски клуб закључио је, да у интересу и опште наше ствари и у интересу дотичних изборних котара истакне као своје кандидате, у срезу вељунском госп. **Николу Гавелу**, трговца из Загреба, у срезу ердевичком госп. дра **Милана Ђорђевића**, уредника „Српског Гласа“ из Руме. Оба именована кандидата ступају даклем као кандидати српског самосталног клуба пред бираче и изборнике дотичних срезова на основу програма и становишта српског клуба.

Сматрају ли бирачи и изборници среза ердевичког и вељунског, да су у програму српског клуба изражене жеље и захтеви оправдани, и држе ли, да је српски клуб према постојећим околностима одабрао најповољније становиште за остварање њихово — онда српски клуб мисли, да може очекивати, да ће бирачи и изборници тих котара следовати овоме добро промишљеном позиву овога клуба, те у изборном срезу вељунском бирати народног заступника госп. **Николу Гавелу**, а у срезу ердевичком госп. дра **Милана Ђорђевића**.

Ако бирачи и изборници у реченим изборним срезовима деле мисли и тежње српскога клуба, ваља да не губе из вида, да је први и најглавнији услов свакоме успеху у јавним пословима народним солидарност, узајамност. То значи, да ћемо само тако успевати, ако не буде дерао један на једну, други на другу страну.

Према томе, налазе ли бирачи и изборници, да им је потребан какав даљи обавештај, нека се обрате на одбор српскога клуба у Загребу, па руке његовог тајника дра Богдана Медаковића.

У име Божје сложно на дело!

Из седнице **српског самосталног клуба,** држане у Загребу на дан св. Јована 1884.

Председник: **Др. Јован Суботић с. р.**

Тајник: **Богдан Медаковић с. р.**

ПРОГРАМ
„СРПСКОГ САМОСТАЛНОГ КЛУБА“
НА САБОРУ КРАЉЕВИНА ДАЛМАЦИЈЕ, ХРВАТСКЕ И СЛАВОНИЈЕ.

Срби посланици на сабору краљевина Далмације, Хрватске и Славоније држе за своју дужност и задатак, да радом својим осигурају слободан развитак српског народа, живећег у Хрватској и Славонији и да траже остварити на узајамности, међусобном штовању и поверењу утемељени споразум с народом хрватским, како би у братској слози прионули око бољка и напретка своје заједничке домовине.

Према томе радиће Срби посланици око тога, да се народу српском законом призна име српско, да му се недотакнуто очува народно-црквена аутономија, да се постојећи закон о пучким школама од г. 1874. тако измени, како ће бити могућан опстанак највишим решкриптом ујамчених аутономних школа, да се призна у закључку сабора од г. 1867. већ изречена равноправност ћирилице с латиницом и да се у земаљском прорачуну саразмерна свота одређује на српске црквене и просветне потребе у овој домовини.

Коначно држе Срби посланици, да они на напретку ове земље и благостању народа с успехом радити могу, само ако стоје на нагоди, склопљеној између краљевина Хрватске и Славоније и краљевине Угарске као државоправном темељу ових краљевина.

ПОЛОЖАЈ СРБА ПРЕМА НОВОЈ СИТУАЦИЈИ У ТРОЈЕДНИЦИ.

Изненадном одгодом сабора промењена је ситуација у Троједној Краљевини.

Оно, што се за трајања тога сабора очекивало, комбинације, рачуни, који су с обзиром на факторе и одношаје, што их је тај сабор опредељавао, постојали, стављени су одгодом његовом једним махом у питање; стављени су у питање зато, што та одгода није обична, није нузгредним поводом изазвана, који на опстанку саборовом и програму његовом не би ништа мењао, него је потекла из узрока, који и сам сабор, продужење рада његовог, у питање ставља.

Јест, данас је питање, хоће ли се овај сабор икада више састати, и ако се сазове, хоће ли времена, воље и снаге имати, да једно од најважнијих питања у Троједници реши, да реши српску ствар.

На ово да богме да се не може већ данас извесна одговора дати. Али ако све прилике не варају, онда је по готову сва сумња искључена о томе, да се овај сабор неће више на рад сазивати, а и ако би се сазвао, да ће му посао бити, или само да вотира буџет, после чега ће се разићи, преостављајући решење свију других питања, па и српског, ономе сабору, који ће из нових избора ускрснути.

Па кад је тако, какови би положај према тој новој ситуацији имали да заузму Срби посланици?

Срба посланика имаде данас око тридесет на броју. Они као такови састављају „самостални српски клуб“. Програм тога клуба познат је. Он иште праведно решење српског питања у погледу народности, писма и црквено-школске автономије уз нагласак, да у државоправном погледу стоји на темељу нагоде.

Против овог није имао нико ништа, ово је све Српство с радошћу поздравило.

Но српски клуб изјавио је уједно, да остварења ових својих жеља очекује од „Народне странке“, те се по том под изликом, да у њој наслона тражи, у свима другим питањима с њоме мало не са свим идентификовао. Да, прваци српског клуба били су уједно и прваци народне странке, шта више, неки међу њима, заступаше народну странку много одважније и јаче, него српски клуб и његове интересе. И ово је све учињено пре, него што је народна странка и једним мигом својим показала, да је вољна одазвати се захтеву српског клуба, а камо ли, да је још дала гаранције, да би оно, што би била обећала, и извршити могла.

Ово је то, са чиме се ми, а без сумње и народ српски никада слагали нисмо. Ова тактика, овај поступак — како ли да га назовемо, јер политика то никад није било — могло је годити оним члановима српског клуба, који су служили као копча између овог и народне странке, а у интересу свом и ове последње, ал баш за то није могло по све годити српском клубу и његовим циљима — данас му не би то могло годити ни како.

Шта је данас тако звана народна странка?

Заиста не претерујемо, ако кажемо, да је политички кадавер, који ће нови бан можда још једном јунија месеца ка неком привидном животу галванизовати, но који више ускрснути неће.

Народна странка била је скроз потресена догађајима у августу месецу. Најглавнији представници њезини, бан и предстојник унутрашњег оделења морадоше ићи. Ово је била осуда народа над њом — онда је изгубила сваки ослонац у народу. — Кад је ступила по ново у сабор, довољна је

ЛИСТАК.

КОНЦЕРАТ У ВРШЦУ.

Ми смо у једном од прошлих бројева овога листа, расматрајући прилике у нашем овдашњем певачком друштву, рекли: — да је оно услед сретног избора свога ликовоће и живљег одзива и заузимања наше овдашње омладине оживило новим, лепшим и бујнијим животом, и да ће оно, — ако буде било слоге и истрајности, — поћи путем напретка и достићи ону висину, са које ће моћи успешно утицати на друштвени и просветни живот овдашњег Српства, како то значај и важност ове наше установе изискује. Ми смо тада прогностицирали нашем певачком друштву лепшу будућност, — а ово кратко време показало нам је, да се у нашим жељама и надама нисмо преварили. Наша овдашња омладина, на којој је било да покаже, е је у стању да се отресе немара и равнодушности што су је понизили у очима нашег народа, — е је у стању да презре и да се узвиси над свима личним завађивицама, које највише сметају сложном и заједничком раду, — оправдала је наше очекивање у пуној мери. Данас видимо већину наше овдашње омладине оба пола, — цвет наше овдашње интелигенције — искупљену у певачкој дружини, сложну и уједињену, као што то приличи правим синовима и ћерима српскога народа; — видимо је (омладину), како се бујно одушевљава за српску песму и певајући је чврсти се у српској свести, у српском поносу и родољубљу. Вршачко певачко друштво — очитујемо са поносом свему српском свету — пошло је путем најлепшег напретка и ми се тврдо уздамо, да ће оно својим сједињеним силама и сложним радом благодетно упливисати на друштвени и просветни развитак овдашњег српског живља. У овим по нас озбиљним данима тешког искушења ваља да нас затеку догађаји на достојном месту: — на бранику свога народног имена, своје вере православне.....

Другог дана божића о. г. приредио је овдашњи дилетантски позоришни одбор концерат са дилетантском представом а у корист сиромашној школској деци. Оне свете речи у српскоме грбу: „Само слога Србина спасава“ посведочиле су се и овог вечера на најсјајнији начин. Не сећамо се, да смо скорим имали овако сјајну, лепу и занимљиву забаву ове врсте, као што је то био овај концерат, који нам је разноврсношћу програма и егзактним вештачким извођењем појединих пијеса пружио толико пуног уживања и насладе, да ће остати још дуго у пријатној успомени код наше овдашње српске и стране публике. Највећа заслуга у овом погледу припада одлучно нашим милим гошћама, — сестрама нашег опште уваженог ликовоће г. Манојла Пихерта, — гђцама Виљемини и Еманујели Пихертовој, које се из љубави према певачкој дружини и истакнутој цељи примиле суделовања у овоме концерту. Суделовање ових дичних ческих уметница, подигло је ову забаву изнад нивоа обичних певачких и музичких продукција, — оно је дало овоме концерту прави вештачки значај. Врло смо зафални овим поносним ћерима братског нам народа ческог, што нам дадоше прилике да се науживамо у слушању највишег уметничког певања, — које се на жалост у нас Срба никако и не негује. Гђца Виљемина Пихертова, — свршена певачица прашке оперне школе. — певала нам је арију из опере „Халке“ од Сант-Мониска уз пратњу њезиног брата, ликовоће г. М. Пихерта на гласовиру, — а у другој пјеси свирала је на гласовиру „Нашу домовину“, — врло врасну композицију младог ческог музичара Карла Коваржовића. — Гђца Пихертова влада особито лепим, миловвучним и високим гласом, који је технично напредно изображен: она пева са еластичном лакоћом. Ван тога, глас јој је пун, округао и јасан, а сваки прелаз и свака модулација изражени су јасно, чисто и коректно, да је доиста права наслада слушати. Вршачка публика беше очарана лепотом и вештином овакова певања, каково овде до данас није слушано. Утисак, што га је ческа уметница учинила на публику беше огроман и одушевљење у многобројно сакупљеном аудиторијуму достигло је свој вршак: аплаудирању и одобравању не беше краја. Гђца Пихертова морала је на опште бурно изазивање поново да изађе, додав још један кратак прилог. — Што се тиче свирке на гласовиру, морамо се дубоко поклонити оној готовости, хитрини и техници а нарочито оном заношљивом предавању, што је најјачи моменат како у свирци тако и певању, а којима је својствима гђца Виљемина одиста богато одарена. И овом приликом изазвала је ова права и чисто уметничка природа, репрезентована љупком и дражесном спољашношћу, неописано одушевљење, које је свог израза нашло у непрекидном громовитом изазивању. Перовођа певачког друштва г. Н. Брашован предао јој је у име поштовача српске музике и певања врло дивну китуприродног цвећа у знак особног поштовања и дубоке захвалности.

Старија сестра гђца Еманујела Пихертова суделовала је у женском и мешовитом збору и својим умилним (алт-) гласом, знатно је допринела, да су дотичне песме тако лепо отпеване. Као што је њезина млађа сестра, одликована је и гђца Еманујела бурним аплаузом од стране публике и китом свежег цвећа од наше овдашње омладине.

Нека нам је дозвољено, да на овоме ме-

била прва седница да изгуби скок према опозицији. Под теретом грешне своје прошлости морала је да узмиче испред тероризма једне шаке опозицијонара, који се гресима њеним послужише као оружјем, што га је сама против себе сковала. Тиме је показала да је изгубила поуздање у саму себе. Још се мислило да је нужна влади. Но одгода сабора показа, да ју ни влада више не треба, да је и њезину милост изгубила. Странка, које се ратосиља и народ и влада, која је сама себи досадна, којој су у стању да импонују Старчевићи и Пилепићи — странка, коју нико више не треба, не спада више у рачун, с таковом странком не траже се свезе, нити се склапају политични савези.

Ове истине, које за цело неће порицати хтети ни апострофирани прваци српског клуба требале би да послуже као исходна тачка даљем држању Срба посланика. Да нам се не би пребацило, да кваримо, ми смо драговољно доносили извештаје и о оном делу њихових „сребрних“ говора, у коме су ломили копља своја у корист народне странке против опозиције, ма да би нам много милији били ти извештаји, да су нас с те стране о њиховом „златном“ ћутању известили били. Ми никад нисмо могли да увидимо ону нужду, која би чланове српског клуба могла натерати, да се за специјалне интересе „народне странке“ пре, него што би њеном помоћу српско питање законом повољно решено било, тако отворено експонују, као што су то дотична господа учинила. Још мање би могли то увидити данас, где је ова странка, напуштена од свију, приспела до тога, да напусти саму себе. Али јесте, да смо имали увек пуно разлога, да оваком изметању будемо противни. Поступком овим довођан је српски клуб у опасност, да се на њега сруши сав онај одијум хрватског народа и његових опозицијоних странака, који на народној, боље рећи, владиној странци већ одавна лежи. И први знаци томе већ су се у сабору показивати почели. Тужба опозиције односила се поглавито на овај преухитрени поступак Срба посланика, она их је почела чинити сукривцима народне странке, она је ишла још даље, те је указујући престом на несвеет народне странке, која би без потпоре српског клуба пасти морала, сву одговорност за данашње стање овоме хтела да пришије. Је ли политична она акција, која српски клуб до оваких неприлика без нужде доводи? За цело да не, а најмање би то било данас, сад, по одгоди сабора, на прагу нових избора, о којима се не може знати, како ће испасти, као што се не може знати ни то, која ће та странка бити, с којом ће у будуће угарска влада хтети, па можда и морати рачунати, те од које ће по томе у главном и решење српске ствари зависити.

Из свега овога сљеди, да је положај, што би га Срби посланици пре решења српског питања требали према појединим странкама на сабору троједничком да заузму, више имао бити у мудрој резерви, у очекивању, него у преухитреној акцији. Да данас такови, и само такови положај ваља да заузму, о томе ни мало сумње не може бити, ако нећемо да терамо политику личних, а не народних интереса, или — што је мал' не још горе — ако нећемо слепо да верујемо оном фактору, у кога је обећање у сва времена најмање вредило, особито обећање, које је Србима давано. —

У саставу самосталног српског клуба, у прецизовању његовог програма лежи на сваки начин велика добит. Но ову добит ваља на цени и одржати знати, ако хоћемо да нас потпуном успеху доведе. Ако ћемо ми ту цену сами обарати, онда се касније не смемо жалити, што ће је други још већма оборити хтети. Глас српског клуба меродаван је био сада на сабору Троједнице — да ће бог и срећа јуначка, да ће то бити и после. Будемо ли га ми знали у јеку одржати, поклони ће му се за цело сви, који су добру отачаства ради. Ако икад, данас за положај Срба у Троједници према разним странкама важи златна реч: in medio veritas.

Политички преглед.

Бан Кун-Хедервари путоваће почетком идуће недеље у Беч и Будим-Пешту, где ће се једно два дана задржати. „Буд. Кор.“ која ову вест доноси, јавља уједно, да ће бан пре одласка својега у поменуте градове гледати да попуни сада још непрестано упражњена места одељних предстојника. Веле, да попуњење ових места бану Куну много главобоље задаје, јер да му није лако наћи особа, које би за ова звања бар колико толико одговарале. У Загребу осећају из дана у дан све то више неповољне последице овога стања. Поменути лист навађа за тим, да је одгађање сабора бану Куну већ с тога добро дошло, што ће се сада у потпуној мери моћи посветити реорганизацији земаљске администрације, која једва и тек што функционише. Даље помиње „Б. К.“ да међу чиновници у Троједници имаде велик број такових особа, које нити су способне за своје звање, нити се у политичким стварима може на њих рачунати, услед чега се чиновнички сталеж у Троједници мора причестити. Извађање реорганизације, вели „Б. К.“, донеће у толико више и веће користи земљи, у колико ће бан тада у стању бити, да сву позорност своју обрати унапређењу трговине, индустрије и земљорадње, и да тако у што потпунијој мери задовољи оправданим жељама становништва троједничког. Док се ово не спроведе, вели поменути лист, биће много боље ако сабор затворен остане; месеца јуна могао би се исти поново састати, да одобри прорачун, и како мандат овога сабора у августу истиче, било би изгледа, да се нови избори у миру и реду спроведу. Дотле пак постараће се бан, да створи јединствену и одлучну владину странку, која се неће дати застрашити лармом опозиционих букача. — Тако „Б. К.“ тумачи задаћу бана Куна.

У аустријском државном већу почела је прошлог четвртка **расправа предлога Вурмбрандовог**, којим истиче тражи, да се немачки језик прогласи језиком државним за Аустрију. У име деснице аустријског државног већа поднео је посланик Грохолски кући овај предлог за одлуку: из разлога, што у компетенцију државног већа не спада, да закључује законе о извађању чланка XIX основног закона државног; даље из разлога, што ни скоје стране није изречено, да немачки језик нема важити на пољу заједничких интереса, у јавном животу и државној управи, у колико државно јединство ово потражује, и што језик тај у спојењу краљевина и земаља у једну државу, у заједничким интересима свију народа и у својевољном признању његовом довољна рачуна налази: прелази кућа преко тог предлога на дневни ред. Осим Грохолског говорили су овога дана још и посланици Хонварт, Томачук и Линбахер. Први говорио је за прелаз на дневни ред, потоња двојица против. Сутра дан, прошлог петка говорили су Ригер, Клам-Мартинић, Вурмбранд и Бер: прва двојица пледираше за предлог Грохолског, задњи изјавише се против њега.

Јавили смо већ да је **Руски министар Гирс** из Беча отпутовао. Пре одласка својега из Беча разговарао се Гирс с главним уредником „Н. сл. Пр.“ која је о тој посети донела опширнији извештај, који се у главном да је на то свести, да је министар руски био позван од кнеза Бизмарка, да сврати у Фридрихсруе, и да му је доцније на знање дато, да би га и цар-краљ Фрања Јосиф веома радо желео видети у Бечу. Гирс очитовао је даље, да је европски положај такав, да се није бојати, да ће мир нарушен бити. Даље је министар руски изјавио, да Русија уважава самосталност држава балканских. Пошто је још изјавио да између Аустро-Угарске и Русије нема никаквих противних интереса, већ само неких разлика, које се дају изравнати, — очитова најзад Гирс, да политику Русије опредељује сам цар Александар, а сви остали су у том погледу тек само оруђе царево. — Гирс је дакле тек услед позива у Беч дошао.

Из сабора троједничког.

(Седница од 2. (14.) јануара.)

Потпредседник Хрват отвара седницу у 11 сати; од кр. земаљске владе присутан оделни предстојник Вончина.

Бележник Лончарић чита записник последње седнице, који се оверовљава без примедбе.

Чита се предлог посланика дра Лончарића и другова, да се посланици др. Давид Старчевић, др. Пилепић, Стеван Кутузовић, др. Барчић, др. Тушкан и Павловић, што су пречили вођење и повредили достојанство сабора, искључе по §. 41. саборскога пословника од осам саборских седница.

На дневном је реду предлог одбора једанаесторице, који је био изаслан, да поднесе извешће у ствари предлога посланика дра Војновића и другова. (Предлог саопштили смо у овом листу.)

Пошто је бележник предлог прочитао, устаје посланик Кутузовић и моли за реч. Посланик др. Давид Старчевић устаје одмах за њим и напада на председништво, зашто је саборска седница, која је била заказана за 11 сати пре подне, отворена већ у $^{3}/_{4}$ на 11. Говорник вређа председништво и сабор непарламентарним изразима. Посланик Кутузовић чини то исто што и Старчевић.

Потпредседник Хрват укорава оба говорника због непристојног владања.

За тим читао се противпредлог посланика дра Војновића у адреси „независне странке“; најзад прочита је и основа адресе неутралаца, коју је посланик Фрања Арнолд сабору поднео.

После овога требао је сабор прећи на дневни ред, на расправу предлога одбора једанаесторице. Посланик др. Војновић узима реч, и моли, да се расправа о предлогу одгоди до идуће седнице. После онога, што се јуче збило у саборници, држи, да би се сабор имао претворити у тајну седницу, у којој би ваљало покушати, странке у смислу реда измирити.

Потпредседник ставља кући питање, да ли одобрава предлог посланика др. Војновића. Одобрава се.

Потпредседник заказује будућу саборску седницу за 15. о. м. у 10 сати пре подне; уједно изјављује, да ће се саборске седнице у будуће сваки дан од 10 сати пре подне до 3 сата после подне држати. На дневном је реду расправа о предлогу одбора једанаесторице. Потпредседник закључује седницу $^{3}/_{4}$ на 12.

(Седница од 3. (15.) јануара.

У овој саборској седници, коју је потпредседник Хрват отворио после десет сати, поднео је потпредседник ову изјаву:

Пошто су у јуче држаној тајној саборској седници осуђени са свију страна изгреди што их починише неки посланици у саборској седници од 13. јануара 1884. починише, — и пошто је уједно изјављено, да се такови изгреди неће, не могу а и не смеју трпити, па макар они били последица узрујаног чувства, с тога, што се таковим изгредима не само спречава сваки рад сабора, него се истоме насиље чини, пошто је даље изјава овог саборског председништва, да ће исто у случају, да се такови или слични изгреди понове, присиљено бити употребити најстрожија, макар и изнимна средства, да очува слободу саборских расправа и слободу гласања, и осујети свако насиље против овога сабора, — на знање примљена, то је посланик др. Лопчарић приправан, да повуче натраг свој предлог, што га је у седници поднео у ствари искључења неколицине саборских посланика.

Посланик др. Давид Старчевић очитује, да није у тајној седници рекао ни речи; он не моли никога за опроштење онде, где није ништа скривио.

Посланик др. Лончарић очитује како у своје тако и у име својих другова, да свој предлог гледе посланика Барчића, др. Тушкана, Кутузовића, Павловића, др. Пилепића и Писачића повлачи натраг, дочим га гледе др. Давида Старчевића и даље подржава; моли сабор, да изволи гласањем о томе одлучити. Већином гласова искључује се др. Давид Старчевић од осам саборских седница.

За тим отпочела је расправа о предлогу одбора једанаесторице.

Пошто је известитељ одбора В. Ђурђевић предлог прочитао и препоручио сабору, да га прихвати, узима реч предлагач против предлога

др. конте Војновић. Традиција троједничких правица јесте традиција — читавог народа, рекао бих, традиција сваке обитељи и сваког појединог члана народа. Нигда није Троједница била посве побеђена, нигда није с њеним правицама учињена табула раса, већ се увек очувао правни контуинитет. Те традиције биле су особито живе од г. 1860. до 1868. Ко чита адресе, сравњује људе и околности онога доба са данашњим, не би самом себи веровао, да тако мало времена дели те две периоде народног политичкога живота.

Говорећи о противпредлогу, спомиње зак. чл. 42. од г. 1860., који ће бити излазна тачка његовом разлагању. Тај зак. чланак изриче, да је међу Троједницом и Угарском престао г. 1848. сваки правни и фактични одношај, но да је сабор ипак спреман договарати се о државноправној заједници, која би свезала обе краљевине. Овај закључак буде подастрт светлој круни, која га је прев. одлуком од 8. новембра 1860. потврдила. Троједница стојећи на том санкцијонираном законском чланку, могла је с Аустријом или с Угарском створити такав државноправни одношај, какав је сматрала за себе пробитачним, да обезбеди своја државна права. Познато је, како су Мађари оне године пружили Троједници бели лист, да га по својој вољи испише; овај њихов чин доказује, да су они Троједницу сматрали посве слободном, те да нису себи никакових права присвајали. И §. 70. садањега нагодбенога закона изриче, као што је Троједница слободно склопила савез с Угарском тако га слободно може и разрешити; све оно, што је по нагодби заједничко међу Угарском и Троједницом, постало је заједничко слободном вољом ово потоње. Но наравно свако, ко хоће мир ма у којем правном савезу, има унапред да заједчи своје право. На жалост, у државноправној нагодби од г. 1868. нису заједчени устав, народност и господарски интереси Троједице. Троједница бојећи се германизације, гледала је читави политички положај само с једне стране, те се није ни осврнула на могуће погибељи, које би могле настати са савеза с Угарском.

Када је савез био склопљен, заметну се у земљи дуготрајна и упорна уставна борба, којом би се сваки народ могао поносити. На жалост странка која беше започела ту борбу, да земљи прибави стална јемства њеног народног и државног живота напусти уморена од борбе та јемства те склопи нагодбу осигурав земљи у неколико финанцијалне про-

---

сту одамо овим нашим драгим гошћама а дичним ћерима ческог народа наше признање и дубоку захвалност на толикој доброти и на пруженом толиком племенитом уживању. Нека би се сретно и здраво а са најлепшим успоменама вратиле у свој завичај, причајући златноме Прагу о лепим својствима српскога народа о будној свести српске омладине, — причајући . . . . . „да Срб' још живи и да је јунак!“

Прелазећи сада на остале пијесе тог одиста богатог и занимљивог програма ваља нам у првом реду споменути песме „Ноћни стражари“ од И. Зајца, „Јадна драга“ од Хорејшека и „На мору“ од Д. Јенка, које је отпевао мушки збор певачког друштва врло прецизно и складно. Особито се одликовала „Јадна драга“ прецизношћу и ванредно лепим предавањем. Овога вечера уверили смо се јасно, да је певачка дружина под управом својег вредног и даровитог ликовође г. М. Пихерта учинила за ово кратко време велики напредак у певању. Радујемо се овоме лепом успеху и честитамо врсном ликовођи са жељом, да на овом путу истраје, а љубав и поштовање које је он умео себи да стече за кратко време његовог бавлења у нашем месту, растиће све то више и већма.

Самопев: „Растанак“ од Јосифа Маринковића — певао је брат Бранка Токин а пратио га на гласовиру ликовођа г. М. Пихерт. Не знамо, чему да се већма дивимо, да ли тој лепој песми нашег Змаја, — да ли тој заносној композицији Јосифа Маринковића, која изазива у нами најдубље осећаје и заноси нас чаром своје мелодије, — или најзад милозвучном гласу и певању нашег Бранка: јер све нас је ово тако силно собом повукло, да чисто нисмо могли да одолемо тим чаробним силама. — Бранко је код нас познат као добар певач, у кога је глас чист, лепо и извецбан, — али га доиста не чусмо до данас, да тако дивно пева, као овог вечера. — Публика га је одликовала бурним тапшањем и одобравањем, као достојног тумача песме и композиције. —

„Лаку ноћ“ од К. Бендла, отпевао је женски лик певачког друштва, у којој суделоваху и гђце. Виљемина и Еманујела Пихертове. Што смо рекли за мушки то исто важи и за женски збор. Свуде се види значајан напредак: темељитост у школовању и изучавању песме и лепо предавање. — Радовали смо се и срце нам заиграло од милине у грудима, када опет — после подуже почивке — видесмо наше лепе младе Српкиње у једноме колу — све цвет во цветка на једном низу — као вредне чланице певачког друштва. Ми се клањамо овој лепој свести у наших Српкиња и хвалећи ту красну појаву, желимо, да се ова лепа слога никад не раскине. —

„Кад прво сунце...“ од Јосифа Маринковића отпевао је мешовити збор певачког друштва а пратила је на гласовиру гђца. Виљемина Пихертова. Песма је отпевана тако хармонично и прецизно, да ју је морао збор на опште захтевање опетовати, — Ово је једна од најкраснијих песама ове врсте и може нашем вредном и даровитом композитору на част служити. Као што чујемо, београдско певачко друштво, којег је г. Јосиф Маринковић ликовођа, пева много његових лепих комбозиција, које се редом одликују чисто српском темом и мотивима а које су црпљене из богате ризнице наших народних мелодија. Штета, што се ови музички радови г. Јосифа Маринковића не издају на свет, како би их могле наше певачке дружине прихваћати и певати, те тако нашег младог музичког уметника подстицати на што обилатији рад на необрађеном пољу народне нам музике. —

Четворопев од Блодека, певале су гђце Виљемина Пихертова, Мартица Радакова и г. г Бранко Токинић и Јока Јанковић. Ова пијеса у програму, једна је од најтежих, па је у толико већа заслуга дотичних суделача, да су овај квартет на опште допадање извели. Поред ванредно лепог гласа гђце Пихертове особито се допао мек и умиљати глас гђце Мартице Радакове. — Увертиру „Бела дева“ од А. Бојадлиза свираху на гласовиру четвороручно гђца М. Радакова и ликовођа г. М. Пихерт, — за тим „Летње ноћи сан“ — од Листа свирао је на гласовиру ликовођа г. М. Пихерт. Обе ове свирке изазвале су у публици једнодушно одобравање и аплауз, што сведочи да су ванредно лепо изведене.

Сада нам преостаје још, да се обазремо на позоришну представу: „Један слуга, а два господара“, од Н. Недељковића, у којој имађаху улоге гг. Лаза Везенковић, Јока Јанковић, Милан Јовановић и Душан Гренчарски и гђце Д. Зорићева и Јустина Дурса. Сваки се од дилетаната трудио да што боље одговори својој улози, што им је потпуно и пошло за руком. Особите фале заслужују гђице Зорићева и Дурса, које одиста имају врло лепих глумачких способности а диван српски изговор, на који мушки слабо пазе, а на што би ваљало нарочиту пажњу обраћати, јер ничег пријатнијег, него слушати са позорнице леп, чист и коректан српски изговор. — Даље ваља пазити и на избор позоришних комада и бирати само лепше од лепшега, како би се публика навикла, да тражи само у ономе задовољства и забаве, што одиста такове пружа.

И тиме смо исцрпили програм овог сјајног концерта, који ће се још дуго у Вршцу са задовољством спомињати. — Завршујући овај наш извештај, кличемо, како певачком друштву, дилетантском позоришном одбору, тако и свима суделачима: Не малакшите, већ сложно напред!

битке. Као ублажујућа околност за ове мужеве може се навести, да нису имали петнаестогодишњега искуства, што га ми данас имамо, те нису могли знати, да се земљи без сталних јемства не може осигурати ни устав ни господарствени увети живота.

Говорник претреса за тим финансијалну страну међу Угарском и Троједницом склопљене нагодбе и доказује, да нагодбом установљени „кључ“ прети уништити и ону самосталност, која је Троједници данас постојећом нагодом зајамчена. Доказује даље, како је Угарска у питању крајишких провената Троједницу противзаконито са по милијуна оптеретила како је у погледу верозаконских заклада узела Троједници милијун форината. Осим тога оштетила је Угарска Троједницу и у питању провозаринских пристојаба, а на приходу од дувана губи Троједница по Бартоловићевом рачуну годишњих 190.000 фор., која ће свота до обнове нагодбе нарастити на укупних 1,393.000 форината.

Говорећи о инвестицијама говорник тврди, да Угарска за Троједницу не чини управо ништа. С угарске стране доказује се, да Хрватска не би могла финанцијално опстати, јер би према дохотку од 16 милијона форинти стајао разход од 21 милијона. Одговара, да Троједница, кад би била самостална, тешила би се оном народном: моја кућица, моја слободица, те би радо снизила и свој трошак, да може опстати. Нејстоји такођер, да Угарска даје Троједници некакву милост, јер је она од Троједнице од почетка нагодбе побрала 93 и по милиона форината, а вратила јој је само 43 милиона. (Др. Давид Старчевић: За ово ропство, у којем живимо.)

Говорник изјављује за тим, да мисли, да је доказао, да Троједница уз данашњу нагодбу не може живети, ако се њен државоправни положај према Угарској не промени. Пита, какав положај у средишњем будимпештанском парламенту заузимају посланици троједнички. Троједнички посланици на заједничком парламенту, признају и сами, да нису онде ништа добра учинили, но веле, да су веће зло одвратили. Али које су то веће зло одвратили? У том парламенту Троједница је често пута погрђивана и нападана, те су троједнички заступници, који су онде носиоци части и слободе Троједнице, имали том парламенту леђа окренути, а не слушати нападаје на Троједницу. Наиме када је угарски министар председник изјавио у парламенту, да може, ако само хоће, у Троједници опет обуставити устав, те управљати с њом као са сваком мађарском жупанијом, имали су троједнички посланици иступити.

Његовој странци приговара се с обе стране, са стране већине и оне странке права, да је програм говорникове странке неизведив. Програм његове странке може се ласније извести, него програм већине. Она настоји већ ето петнаест година, да нагодбу очува нетакпуту; изјављујући сада, да се повреде нагодбе имају санирати, признаје имплиците, да свога програма није извела.

Говорећи о адреси Њег. Величанству, вели, да је немоћ деснице доказана, те говорник и странка му имају право тражити, да се савез с Угарском разреши. Живели би, рече, макар и са мањком, али би се решили Будим-Пеште, одакле нам долази само туча. Да то учинимо, захтевају наши интереси, интереси династије, а и хуманитета. Славенско питање не да се више скинути са европскога обзора; дошло је време, где је и том племену остваривати његова права, а усљед тога не може се ни преко Троједнице на дневни ред прећи. Пита, шта је пре слабило положај Цислитаве? Ческо питање; па су дошли до увиђавности не само у Аустрији већ и у истој Немачкој, да то питање слаби аустријску државу. Кнез Бизмарк, који данас влада не само Немачком, већ донекле и Аустријом, уверен је, да нема јаке Аустрије, ако није задовољено господарским и уставним уветима њенога живота. Како се год Аустрија ојачала задовољив Ческу, тако се Угарска ослабила, не задовољив Троједницу. Она је постала шовинистичка, какова је била г. 1848., па је скучивши под свој јарам Србе, Словаке и Румуне предузела да скучи и Троједницу.

Смисао наше адресе јесте „Ни један мађарски чиновник не сме се пачати у послове троједничке.“

Зашто смо изабрали облик адресе? Да следимо стародавну традицију народа, који се у свим својим невољама и незгодама утиче своме краљу, па желимо, да тој традицији останемо и надаље верни. С неке стране зазире се од тога средства, изазивље се очајност у народу, ком се довикује: Прошла су она времена, кад си се могао утицати своме краљу, данас је твоје једино уточиште Будим-Пешта; то се вели данас, где су Крајишници први пут ступили у овај сабор. Да се данас одашаље круни адреса, није само средство, којим се има нешто получити, већ је то управо и дужност сабора. Кад се народ одвраћа од круне, а истиче Будим-Пешта као његово уточиште, онда се тим хоће круни да одузме уплив на руковођење јавних послова, особито на обезбеђење права народа. Хвала богу што светла круна није још на то спала. Красна је краљева реч: Хоћу мир међу мојим народима, тај мир получен је у Аустрији, а мора се и у Угарској получити. Ко би пречио, да глас троједничког сабора не допре до светле круне, учинио би атентат на ону верност, коју је Троједница вазда чинима према светлој круни показала. Поднесеном адресом хоћемо осим наших права да обезбедимо Крајишницима посебни њихов иметак, што им га је владар зајемчио, те који им нико отети не може.

Говорећи о одношају између Срба и Хрвата, вели, да су га разведриле лепе речи, које је извештач В. Ђурђевић рекао. Ако је у овој расправи и било пушкарања с једне и с друге стране, дојмило га се то пушкарење тако, као кад престане битка. Држи, да тога пушкарања неће више бити међу Срби и Хрвати у Троједници. Подјармљена Троједница не може никад бити на срећу народа, па колико буде ова слободнија, толико ће бити боље, не само по Србе у Троједници, већ и по њихове сународнике у бившој Војводини а и преко Саве. Будемо ли овде сложно радили о независности земље, процватиће срећа и Србима и Хрватима, где их год има. Извештбч Ђурђевић споменуо је, да је приликом окупације Босне било онде више Срба утамничено. Јест, но то, је учињено по налогу из Будимпеште а онемогућено, да троједнички бан буде морао примати и извршивати такове налоге, биће и једнима и другим боље. Говорник завршује речима: Не ослањајте се браћо Срби на умирући, већ на живи крепки хрватски народ! Препоручује свој противпредлог (Бурно живио на левици).

За нослаником др-ом Војновићем говорио је посланик Арнолд, који је у говору свом препоручио сабору, да усвоји адресу такозваних неутралаца. Најзад устао је Ђурковић, који се у своме говору изразио против Војновићеве адресе, а за предлог једанаесторице.

Пошто је Ђурковић свршио, закључи потпредседник седницу, и закаже идући састанак за сутра дан у 10 сати пре подне.

Извештај краљевинскога одбора за Реку.

Високи саборе!

Краљевински одбор, изаслан по сабору у то име, да коначно приведе крају препорно питање речко, које се не могаше решити међу краљевином Угарском и краљевином Далмацијом, Хрватском и Славонијом ни године 1868. ни г. 1869. поднаша овим извештај о свом раду и резултату тога рада.

Из ооборских списа и предлога увидиће високи сабор, да је одбор с једне стране тим, што је нада свим и у првом реду истицао територијално право земље на град Реку с котаром и луком, настојао задовољити у праву краљевина Далмације, Хрватске и Славоније и закључку високога сабора у саборској седници од г. 1882.

С друге пак стране предлажући начин, како би се имала међу Угарском и Хрватском поделити власт у послови, који су краљевинама Далмацији, Хрватској и Славонији аутономни, да је гледано задовољити интересом свих овлаштених странака и тако уклонити тај камен велике смутње међу краљевинама Далмацијом, Хрватском и Славонијом и краљевином Угарском.

Жалиоже добра ова намера краљевинскога одбора није нашла пожељеногa одзива ни код краљевинскога одбора угарскога, ни код поштовани заступника града Реке.

Од опога првога и од оних других предлагаху се предлози, које да је прихватио овај краљевински одбор, био би начелно и тактично посвема жртвовао право земље на препорни град с котаром и луком.

Видећи краљевински одбор, да до споразумка међу странкама доћи не може, а знајући опет искуством, да се и до то доба мимо уговорена споразумка међу хрватском и угарском владом на Реци поступало једнострано и без договора с хрватском владом, закључио је у записник последње скупне седнице уврстити коначно изјаву, нека буде сведочанством и заштитом доброму и непрекидно брањеному праву краљевина Далмације, Хрватске и Славоније.

„Начела, изложена у изјави, којом је поштовани угарски одбор одговорио на споменуту изјаву овога краљевинскога одбора, противећи се превишем краљевинском отпису од 8. новембра 1868., затим §. 60. нагодбеногa закона исте године, најзад уговорену међу обим владама провизорију године 1869., не могу имати наравне подлоге ни обвезних последица“.

„По свем наведеном нада се овај краљевински одбор, да ће високи сабор повладити његове кораке и прихватити следећи предлог:

„Сабор понавља изјаву своју и свих пређашњих хрватских сабора, да је Река с луком и котаром целовити део краљевина Далмације, Хрватске и Славоније;

За тим се ограђује против тога, да би се у граду Реци с котаром и луком могли правно и коначно решити једностраним одредбама и без споразума с овом краљевином они послови, који су краљевинама Далмацији, Хрватској и Славонији аутономни:

најзад изручује влади, да чува права, која су њој и земљи осигурана провизоријем године 1869.

У Загребу, 13. јануара 1884.

К. Михаловић, председник. **Јосиф Мишкатовић,** извештач.

ДОПИСИ.

Пешта 8. јануара 1884. (Српска црквена општина. Боздина заклада). Не знам, да ли Вам је познато, да је пре дужега времена у овдашњој српској црквеној општини пала та значајна изрека: да је ово најинтелигентнија српска општина. Колико то истини одговара или не одговара не знам вам у моменту рећи а није ми ни намера, да то сада овде разглабам; али Вам толико по све поуздано рећи могу, да највећи део скупштинара ове најинтелигентније општине на јвише на седнице не долази. Ако је дакле карактерна црта интелигенције немар према општој ствари онда и горња изрека не стоји, шта више, ја бих са обзиром на досадањи немар наших скупштинара рекао, да што више ова скупштина чланова наше интелигенције броји, то мање изгледа, да ће се ово жалосно стање на боље окренути. Запиташ ли кога зашто баш, по повиву своме, интелигентнији скупштинари на општинске седнице обично не долазе пришануће ти се тајанствено: „има те свога узрока“, а то толико значи „расрдили се, пак неће да долазе“. Ко зна нашу слабу страну т. ј. да наша срдња врло лако пада, тај се неће посумњати у истинитост овога. Штета само, што тај начин не приме од нас неки министари, читаве владе као и неки „наименов ни веледостојници“ те расрдив се на народ српски, што овај њихов рад „анатемише“ да се уклоне за сва времена па да пусте, да народ по својој вољи и својим начином „блажен“ буде. Од оваке срдње ја бих чисто напред могао рећи, да би наш народ, који је бољу судбину заслужио, велике користи имао; овако пак срдећи се један на другога — од једне штете две.

Па ипак има у нашој црквеној општини ређих случајева, који све скупштинаре наше сакупе; у ту врсту спада и избор питомца Боздине закладе; том и оличном приликом виде се у години или у две бар по једпред сви наши скупштинари на окупу. Ми се дакле од свег срца радујемо, што је распис стечаја на једну нагоду из Боздине закладе већ на тапет стављен уверени за досадашње праксе, да ће ово по све жива седница бити јер се код нас оваким случајем доста жива агитација разви је, која бих и најбољој ствари добро дошла. Штета само, што у оваким приликама не руководи објективан рад све наше скупштинаре, него је често неоснована протекција највећи покретач.

У интересу саме ствари могло би се са правом ишчекивати, да чиста протекција последњу улогу заузме, него да се пре свега данашње по све измењене околности у обзир узму. Ваља пре свега на то помишљати, да оних 2100 фор. што их питомац из те закладе прима за доба тестатора доста велику улогу играху; али да је њихова та вредност и у трговинском и у занатлијском данашњем раду, садашњим околностима што их је велика конкуренција заоштрила, врло потиснута. О трговцу и да не говорим, али ни занатлија сваке струке не може у овако великом месту са тим почетним капиталом са добрим изгледима свој самостални рад отпочети.

На општини је дакле којој је овај аманет предан, да пре свега изврши, која занатлијска струка овде понајмање почетна новца треба па ипак највише гаранције пружа за лакши опстанак поред васколике овдашње солидне утакмице. Тек после ове здраве основе, могу и треба да дођу остале квалификације у обзир, које дабогме морају тако исто основној мисли да одговарају.

Само са те полазне тачке моћиће овдашња општина недаћу времена, са чистом, племенитом жељом добротвора у склад довести. Само тако ће моћи српску породицу овде, са више добра него ли већ у напред сумњива изгледа заснивати, те тако основну мисао и остварити.

Што мање почетна капитала питомац требао буде, и што лакша му утакмица по својој вештини и постојећим околностима, то сигурније ће овде у првом реду српска породица прирастети, у толико јамачније ће и овим путем овдашња православна српска општина повећати се.

Д. Р.

Дневне новости.

(Прослава педесетогодишњег књиж. рада др-а Јована Суботића). Срп. акад. књиж. друштво „Зора“ у Бечу прославило је о св. Сави педесетогодишњицу књиж. рада др-а Јов. Суботића. У прослави суделовали су осим „Зориних“ чланова још и гђца Аврелија Вишацки и г. Бирнбаум. Програм прославе био је овај: 1. Поздрав потпредседников. 2. „Светосавска песма“, пева збор. 3. Свечан говор о дру Ј. Суботићу, говори члан зорин Никола Вучетић. 4. Соло пева г. Бирнбаум. 5. „Смеса нар. песама“ од Корн. Станковића пева збор. 6. „Le fou“ од Калкбренер-а и „Бранково коло“ од Пачуа свира на гласовиру гђца Аврелија Вишацки. 7. Соло пева г. Бирнбаум, 8. „Девет крвавих дана“ од З. Ј. Јовановића, декламује члан зорин Д. Миланковић. 9. „Онам' онамо“ комп. Д. Јенка, пева збор.

(Педесетогодишњица „Српских Новина.) 5 јануара 1834. године изашао је први број „Српских Новина“, те тако је лист овај 5-ог т. м. навршио своју педесету годину. Уредништво „Срп. Новина“ је изјавило, да ће прослава педесетогодишњице „Српских Новина“ бити о једном од већих прослава у првој половини ове године. Празник овај биће у своје време објављен.

(Један српски споменик.) У котару вишеградском близу границе између Босне и Србије налази се на врло лепом месту Дачар, задужбина жупана Петра. По кратком опису у „Шематизму православне митрополије и архидијецезе Дабро-Босанске“ то беше најстарија столица дабарских, а после дабарско-босанских епископа. Тамо је сад само једна црква, која је 1875 спаљена и готово порушена била до земље. Тако је и остало. Али, како сад пише „Bos. Post“, тамо се почело радити, и откопавањем нађене су врло красне слике на лепу (a fresco), које су се добро уздржале, мало су страдале и могу се лако поправити. Ово је права драгоценост за повест уметности, те с тога намеравају подићи цркву каква је пре била и ове слике поправити. Овим се, каже тај немачки лист, неће само повратити стари божји храм, с којим је спојено стотина успомена негдашње му славе, него ће се и подићи једно дело народне уметности, које ће одлично место заузимати у повјести јужно-славенских споменика.

„С. Л.“

Политичке вести.

— „Лоју“ јављају из Загреба, да се тамо поговара да ће барон Јоца Живковић поново постати предстојником унутрашњег оделења у Троједници.

— Из Пеште долази вест, да су таверникус гроф Цираки и острогонски кнез-примаш Шимор у Беч отпутовали.

— Угарски сабор продужио је прошлог четвртка расправу просветног буџета.

— „Буд. Кор.“ јавља, да ће предлог о реорганизацији горње куће сабора угарског по свој прилици још у току ове сесије поднешен бити. — „По свој прилици“ није — за цело.

— Из Београда јављају „Лоју“, да је већ отпочела агитација у ствари избора за идућу народну скупштину, и да је у том послу најревноснија странка Ристићева.

— Министар Манћини управио је заступницима Италије у иноземству окружницу, у којој задње народне манифестације на гробу пок. краља Виктора Емануила наваћа као знак, да народ талијански у Риму гледа престоницу краљевине Италије.

Народна просвета.

(Школа. — Књижевност. — Уметност. — Позориште.)

Изводи из записника срп. ученог друштва.

(Наставак.)

Бр. 9. Председник одбора уметничког предлаже да се г. Јенку одреди хонорар за његово уметничко дело „Краљева химна“.

Одређује се у име хонорара 360 дин. Уједно одлучено би, да Гласник у напредак, од времена, доноси и музикалије, и да, кад изиђе прва књига наша, секретар напише за њих предговор.

Бр. 10. На предлог Академије јужнословенске, да се поједина научна и књижевна друштва и научници на словенском југу повремено састају у књижевне конгресе, на различним местима наизменце, друштво је ово, преко својих одбора (разреда), прихватило у начелу радо и са хвалом; јер увиђа, да таки састанци могу бити веома корисни, ако се њима буде управљало као што треба. А што се тиче програма о питањима, која би се на првом састанку ваљала расправљати, о њему ће се друштво изразити, кад му, по обећању, нацрт тога буде поднесен на мишљење.

Одлучено одговорити Академији у томе смислу.

Бр. 11. Пошто ја историјски одбор прегледао и примио Баталакин рукопис, одлучено — изискати га од г. Н. Крстића, па га предати у штампу. Што буде нарочитих трошкова око припреме, штампања и набављања лика пишчевог, признаће се. Секретар ће водити бригу, да се рукопис верно штампа, а под надзором г. Крстића, као извршиоца завештања.

XIV састанак, 31 окотобра 1883.

Председник: Владимир Јовановић, чланови: А. Васиљевић, П. Срећковић, Јов. Бошковић секретар.

Бр. 1. Професор Ристо Ковачевић, дописни чл. друштва тражи помоћ за изучавање насеобине нашега народа у Напољској.

Одговорити, да ће му се дати, кад друштво стане опет примати државну помоћ.

Бр. 2. Богољуб Петрановић моли поново, да му се одреди хонорар на рачун његова Зборника народних песама, који је код друштва.

Одлучено, да се поменути Зборник пошље на преглед и оцену одбору за науке филозофске и филолошке, а г. Петрановићу одговорити, да ће му се хонорар издати према оцени одбора, чим друштво буде у стању да може плаћати.

Бр. 3. Лука Јоцић књижар новосадски, тражи књиге друштвене у комисију са уобичајеним рабатом.

Одлучено, да му се пошљу.

Бр. 4. Одређују се хонорари и то: г. Драгољубу К. Јовановићу за чланак Црна Река — 240 д. дру Ђ. Мушићском за два свежња старих, књижевно историјских рукописа 200 фор. а. вр.; И. Павловићу за три чланка 450 дин. (250+120+80).

Бр. 5. Претлата за „Nadu“ књижевни часопис који излази у Сплету, у 4 ф. а. в. — да се исплати.

Бр. 6. По што је г. Љ. Стојановић, дојакошњи писар друштвени, отишао у Ужице за наставника у тамошњој вишој реалци, то је на његово место примљен за писара г. М. Шљивић, под истим условима од 26 октобра. (Наставиће се.)

Народна привреда.

(Земљорадња. — Индустрија и занатлијство. — Трговина. — Финансија. — Саобраћајна средства.)

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈОНСКЕ РАДЊЕ Стевана Костовића у Будим-Пешти

од 12. (24.) јануара.

Жито	из Потисја	—	—	—	—	79 81	ф. 9.90	ф.	10.10
„	„ „	—	—	—	—	77 „ 78	„ 9.70	„	9.90
„	банатско	—	—	—	—	76 „ 81	„ 9 70	„	10 05
„	„	—	—	—	—	— „ —	„ —.—	„	—.—
„	„	—	—	—	—	— „ —	„ —.—	„	—.—
„	бачко	—	—	—	—	79 „ 80	„ 9.90	„	10.10
„	„	—	—	—	—	76 „ 78	„ 9 60	„	9.90
Жито	влашко	—	—	—	—	76 „ 78	„ 8 20	„	8 60
„	„ по квалитету	—	—		—	74 „ 75	„ 7 89	„	8 20
„	српско	—	—	—	—	75·5	„ 8 50	„	8 80
„	„	—	—	—	—	— —	„ —.—	„	—.—
Узанц-жито	за март-април 1884.				—	—	ф. 9 86	„	9 88
„	за септ.-октобар				—	— —	„ 10.14	„	10 16

Раж мађарска	„	7.70	„	7.90
„ влашка	„	7.20	„	7.50
Јечам за храну	„	7.—	„	7.25
„ за пивару	„	8·—	„	9·—
„ влашки	„	6 90	„	7.20
Зоб трг. роба	„	6.70	„	7 20
„ фина роба	„	7.—	„	7.20
Уванц-зоб за март-април 1888.	„	6.95	„	6 97
„ за септ.-октобар	„	—.—	„	—.—
Проја мађарска	„	6.60	„	6 75
„ влашка	„	6.80	„	7.30
„ влашка за пролеће	„	—.—	„	—.—
Кукуруз, готова роба, банатски	„	6.60	„	6·75
„ „ „ влашки	„	—.—	„	—.—
„ за јули-август банатски	„	—.—	„	—.—
„ за септ.-август банатски	„	—.—	„	—·—
Кукуруз за септ.-октобар банатски	„	—.—	„	—.—
„ за мај јуни 1884.	„	6·66	„	6.68
„ за јан. фебр. март, банатски нови	„	6.10	„	6.30
„ за јан. фебр. март, влашки нов	„	—.—	„	—.—
Репица готова роба Kohl	„	—.—	„	—.—
„ банатска	„	—·—	„	—·—
„ за август-септембар Kohl	„	14.½	„	14.⅜
„ за јули-август банатска	„	—.—	„	—.—
Горушица по квалитету	„	9.—	„	9 50
Мувар „ „	„	9.50	„	10.50
Ланено семе по квалитету	„	11 75	„	12.25
Кудељно семе „	„	13.25	„	14.—
Бикеч по квалитету	„	6 50	„	7.—
Пасуљ бели нови	„	9.75	„	10.50
„ „ стари	„	—.—	„	—.—
„ шарени	„	7.—	„	7.50
Погачице од репице	„	6.50	„	7.—
Погачице од горушице по квалитету	„	6.—	„	6 25
Паприка трг. роба	„	17.—	„	18 —
„ фина роба	„	45.—	„	48.—
„	„	—.—	„	—.—
Мед оцеђен	„	37.—	„	38.—
„ восчан	„	36.—	„	37.—
„ за октобар-новембар оцеђен	„	—.—	„	—.—
Восак рожнавски	„	134.—	„	135.—
„ славонски	„	135.—	„	137.—
Шљиве српске гот. роба нова у бурадма	„	—.—	„	—.—
„ „ „ „ у џакови	„	8.25	„	11.50
„ „ узанц роба за нов. у бурадма	„	—.—	„	—.—
„ „ „ „ у џакови	„	—.—	„	—·—
„ босанске гот. роба нова у бурадма	„	—.—	„	—.—
„ „ „ „ у џакови	„	8.50	„	11.50
„ „ узанц роба за нов. у бур.	„	—.—	„	—.—
„ „ „ „ у џакови	„	—.—	„	—·—
Пекмез, готова роба, славонски	„	22·—	„	23 —
„ банатски	„	—.—	„	—.—
„ август-септембар славонски	„	—.—	„	—·—
Свињске маст варошка	„	61.—	„	62·—
„ „ сеоска роба	„	—.—	„	—.—
Сланина сољена варошка	„	54.—	„	54.50
„ „ сеоска роба	„	51.50	„	52.50
Шпирке прима мађарске 1882	„	16.—	„	17.—
„ прима мађарске 1883	„	12.50	„	14.—
Шпирке секунда „ 1883	„	9.—	„	11.—
„ прима српске 1881.	„	15.50	„	16.—
„ прима босанске 1883.	„	12.—	„	13.—
Овчије коже српске по 102 ком.	„	135.—	„	156.—
„ „ босан. и хрв. по 56 ком.	„	47.—	„	49.—
„ „ македонске по 56 ком.	„	160.—	„	165.—
Јагњеће српске нове 102 ком.	„	100.—	„	115.—
„ нове хрватске 102 комада	„	115.—	„	120.—
Козије хрватске за 56 кила	„	66.—	„	68.—
„ мађарске и ердељске за 50 кила	„	—.—	„	—.—
„ српске за 56 кила	„	65.—	„	67.—

све без ногу и рогова са 2% шконто.

Храна. Још у почетку ове недеље, поправио се правац житарског рада, јер су млинови почели поново куповати и покривати своју потребу, те уз куповну вољу. Можемо узети са 20 нов. више цене. Цена кукуруза остаје непромењена, уз поспешан правац рада; нов кукуруз продан је по ф. 6.25 готова роба, а термин се поправио на ф. 6.68 Све остале врсте хране бележе као и пређе.

Продукти. У послу са шљивама остаје поправљено расположење, те су продане српске узанс шљиве по ф. 9¼, а босанске по ф. 9⅜. Роба до 100 комада бележи као и пређе ф. 11. — а роба од 87—90 комада продана је по ф. 13. Све од 56 кила и за готов новац. Цена масти и сланине пала је са пола форинте. Варива су непромењена. О послу са кожама, јавићу у моме идућем извештају од суботе.

IV. месечни извештај

одбора за подизање споменика Бранку Радичевићу о добровољним приловима, који су му на ту цељ стигли од 14. новем. до 14. децем. о. г.

14. Скупио г. Паја пл. Еремић у Великој Кикинди 25 ф. Приложише: Паја пл. Еремић управитељ штедионице 10 ф. Прва кикиндског диштрикта штедионица 10 ф. Ђока Радак велепоседник 5 ф.

15. Скупио г. Пера Кикић економ у Врањеву 9 ф. Приложише: Бергл Армин 2 ф. по 1 ф. Давид Адолф, Лајпникер, Канец Шандор. По 50 н. Розенберг Густи, Розенберг Јозеф, Готлиб Давид, Химлер Армин, Шпитцер Јакоб. По 40 н. Н. Н, По 30 н. Клајн Јакоб, Готлиб Саламон, Циглер Франц. По 20 н. Вебер Саламон.

16. Скупила госпођа Наталија Николић у Томашевци 26 ф. 10 н. Приложише: Ђура и Наталија Николић 5 ф. Леонтије Илић 3 ф. По 2 ф. Ђока и Анка Чавошки, Ђула и Драгиња Гелзингер, Пера Петровић. По 1 ф. Пера Топаловић, Марија ћерка П. Топаловића, Бранко Лазић, Ђока Јанков, Стеван и Марија Поповић, Јован Станковић, Марија Станковић, Драга Сударски, Богдан Поповић, Катарина Николић. По 60 н. Јулка Рашковић. По 50 н. Арса Радивојев, Јован Лукић, Макса Живојнов.

17. Скупио г. Иван Ј. Иванић у Гардиновци у Шајкашкој 12 ф. 50 н. Приложише: По 1 ф. Мита Ковачевић парох, Иван Ј. Иванић скупљач, Александар Радивојевић, Андрија Квајић гимназиста, Радован Петковић земљепоседник, Љубица Ковачевић. Петар Костић трговац. По 70 н. Милица Радивојевић. По 50 н. Васа Јовичић економ, Милан Радивојевић учитељ Виловачки, Јован Јаконић учитељ, Радивој Марковић, Даница Јаконић, Живана Костић, Софија Квајић, Ђока Марковић трговац. По 30 н. Милољуб Радивојевић, Амалија Петковић. По 20 н. Стеван Молнар.

Закључак. На подизање споменика Бранку Радичевићу стигло је подписаном од 14. новембра до 14. децембра т. г. 72 ф. 60 н. Месечни извештаји I-III. показали су своту 364 ф. 90 н. и 2 д. има дакле данас 437 ф. 50 н. и 2 д.

У Карловцима, 15. децембра 1883.

Председник одбора за подизање споменика Бранку Радичевићу:

Прота Јован Борота.

П. Т.

Новосадски својевољни ватрогасци приређују у дворанама „код Јелисавете“ 2. фебруара по нов. кал. 1884.

БАЛСКУ СВЕЧАНОСТ

са добротворном лутријом

за повећање фонда и за набавку најнужнијих реквизита — на коју приређивачки одбор све почасне и потпомажуће чланове, цивилна к военна звања, корпорације и п. т. грађанство новосадско, петроварадинско и сво друго околно најучтивије позива.

Карте по 1 ф. — за особу. Породичне карте 2—3 фор. Срећке по 20 нов. могу се у вече на каси добити.

Добровољно послани предмети за добитак, нека се изволу најдуже до 1. фебруара по н. к. послати у друштвени локал.

С поштовањем

Приређивачки одбор.

✝

Ђура Јеврић, катедрални ђакон темишварски, са тужним срцем обзнањује свима сродницима, пријатељима и познаницима својим, да му се непрежаљени брат

АРСЕНИЈЕ ЈЕВРИЋ

јеромонах Бездински,

после дужег и тешког боловања дана 4. (16.) јануара 1884. по подне у 41. години живота у вечност преселио.

Тело покојника предато је лицем на Богојављење на гробљу манастирског братства матери земљи на вечни покој.

ОГЛАСИ.

ЈЕФТИМБЕНИ ОГЛАС.

Позивно на одлис вис. кр. земаљске владе у Загребу од 16. марта т. г. ср. у. о. 8169. расписује се овим јавна јефтимбена расправа путем писмених понуда ради поправака цркве „госпе од мира“ у Карловцима на дан 28. фебруара 1884. у 11 сати пре подне у магистратској већници.

Грађевни трошкови прорачунати су овако:

1. Зидарске радње	1167 ф.	44 н.
2. Кипарске радње	192 „	— „
3. Тесарске радње	1739 „	38 „
4. Лимарске радње	1512 „	08 „
5. Лачиларске радње	181 „	82 „
6. Столарске, браварске, ковачке, стакларске и ине радње	299 „	74 „
Укупно	5092 ф.	46 н.

Понуде имају бити биљеговане и провођене са 5% жаобине, запечаћене и најдуже до 28. фебруара 1884. до 11 сати код овог поглаварства предане.

Доцније поднесене понуде неће бити уважене.

Опћенити и посебни грађевни те личбени услови као и прорачун трошковни и нацрт могу се увидети код овог поглаварства за време уредовни сатова.

У Карловцима 20. јануара 1884.

Градски начелник

Радуловић.

2—3

СТЕЧАЈ.

Услед закључка главне вандредне црк. скупштина Винковачке од 29. Децембра 1883. бр. 5. расписује овим подписано председништво стечај за место црк. певца. Плата му је 350 фор. а. вр. коју ће у месечним оброцима из црк. благајне примати, надаље 1 фор. од сваког укопа и 50 н. од парастоса. Слободног стана нема. У дужност му спада појање у цркви при сваком богослужењу при литијама, укопима и парастосима, надаље обучавање овдашње православне гимназијалне и комуналних школа младежи у црквеном хармоничном појању; и припомагање свештенику при светењу свечарски водица, којом ће прилком од дотичника пристојно и награђен бивати, и напослетку и певодство при црк. општинским састанцима.

Компетенти могу бити учители и свршени богослови православне вероисповеди, који су кадри исказати се сведоџбама о добром моралном владању и знању црк. пјенија.

Рок пријави је месец дана од дана првог уврштења овог стечаја.

Председништво српске православне црквене општине Винковачке, дана 8. јануара 1883.

Мита Јанковић

председник.

1—3

ЧУЈТЕ! ПОГЛЕДАЈТЕ! ДИВИТЕ СЕ!

САМО фор. 3.—

ЈЕДИНИ ЏЕПНИ САТ

од правог сребрног никла

који потпуно може заступити златан сат.

Овај чудни сат, за који јамчимо да добро иде, и који желимо да у велику публику уведемо пише можда какав дечији сат него је то сат за свачију потребу, који је од наших најбољих радника репариран — продаје још само у току 15 недеља наш репресентант по невероватну цену од **само фор. 3.—** да би сваки могао добити таки сат и да би му могао вредност оценити. Сатове, од других трговина објављени по ф. 2·70 од америк. христор злата, које је обични месинг и који за 2 дана поцрни, могу ја дати по ф. 1.50.

Сваки,

који тај сат купи, добија осим тога на поклон дакле сасвим бадава диван ланац у најфинијој златној фасони од правог дубл-злата.

Једно тежиште за сат од дубл-злата.
Један пар дугмета за наруквице (манжете) дивно израђено.
Један диван медаљон са лозинкама или сликама.
Један пар минђуша од имитованих бриљанта.
Један прстен од дубл-злата.
Све је у сандучету упаковано.

Наш репресентант је обвезан сваком наручивачу сата бадава да пошље уз сат.

Наручбине у наточ или пошиљком готовог новца ефектуиране, треба управити на адресу:

Uhren Repräsentanz Grauberg

Wien Leopoldstadt. 2—4

Д. КОДА

У НОВОМЕ САДУ

ПРОДАЈЕ УМЕРЕНОМ ЦЕНОМ:

ајвара, херинге, јегуље, сардина, морских рака, малага-грожђа, султан-смокава, урме, ораја, лешњика, бадема, сочива, грашка, разних сирева, монастирске шљивовице, разних вина, мили- и аполо-свећа, сишардове чоколаде, најбољу врсту кафе, правог хинеског теја, старог јамајка-рума, енглеског тебисквита, чистог зејтина и т. д. и т. д., све од најбоље квалитете. 76—100

ГВОЖЂАРСКА И СПЕЦЕРАЈСКА РАДЊА С. А. КРСТОНОШИЋА

у Митровици

потребује једног старијег гвожђарског помоћника. Добри продаваоци имају првенство. 2—3

ПРОДАЈА ШУМЕ.

У Босни у Бељинском котару у Босанској Рачи, на обали Саве посједујем једну шуму стару, сада за израду згодну, која захвата у простору 15—20 јутара. Она се састоји од стабала највише храстова, затим бријестова, а понешто и друге врсти. Кад би било купаца продао бих је. Такови нека изволе кроз пошту самном се споразумети. —

Бељина 4. јануара 1884.

Мехмед али бег али Пашић.

3—3 велепоседник.

Др. МИЛЕРОВ сок од маховине (Moosflanzensaft.) Пропisano од најбољих лечника ове земље и иноземства као лек, што врло добро и трајно лечи одкашља, промуклости, слуза, сушице у зачетку, у опште од свију афекција органа за дисање. У тегламa, за лецу и за одрасле. Цена 1 тегле 50 новч. У Н. Саду се прави овај сок може добити само код Ђ. Стефановића. Главан отправнички депо: **J. von Miller** apoth. Kronstadt. 3—7

БЕЧ! ПАРИЗ! ЛОНДОН!

ЧУЈТЕ И ДИВИТЕ СЕ!

Управа масе пропале велике англо-бритске творнице сребра продаје сав еспап испод процењене цене. Ко пошаље своту од ф. 8·70 (а може и у наточ) добиће врло трајан сервис за јела и дезер од најфинијег англо-бритског сребра (које је пре коштало преко ф. 40.—) са писменим јемством, да то сребро неће поцрнити 10 година.

6 асталских ножева са дивним сребрним држаљетом.				
6 виљушака од правог англо-бритског сребра из једног ком.				
6 тешких кашика	од англо-бритског сребра			
6 кашика за каву	„	„	„	„
1 тешка кашика за сипање супе	„	„	„	„
1 тешка кашика за сипање млека	„	„	„	„
6 рашаља	„	„	„	„
6 тешких кашика за дезер	„	„	„	„
6 тешких виљушака за дезер	„	„	„	„
1 пехарчић за бибер и шећер	„	„	„	„
6 тешких чашица за јаје	„	„	„	„
6 финих кашика за јаје	„	„	„	„
1 диван 30cm дуг послужавник	„	„	„	„
1 ситанче за чај	„	„	„	„
2 дивна асталска салон. свећњака	„	„	„	„

61 комад свега ф. 8.70.

За доказ, да се мој оглас не оснива на превари обвезујем се јавно, да ћу робу, ако се не уздопада без приговора натраг примити, те тако при наручивању нема ризике.

Па зато ко хоће да добије добру и солидну робу, нека се поверљиво обрати (док још траје) на адресу:

H. J. Rabinowitz, Wien

Central depot der Anglo-Brit. Silberfabrik

II. Schiffamtssgasse 20.

И прах за чишћење горњег сервиса може се код мене добити; 1 кутија 15 новч. 2—4

Филијале: Париз, Лондон.

Тражи се

на локалној лађи између Каменице и Новог Сада једна касирка, која ће на новосадској обали новце примати; која је вична српском, немачком и мађарском говору, имаће првенство. Које би исто место заузети желиле, нека се обрате до конца фебруара по р. к. на

Подузетнике лађе „Нимфе“

1— у Каменици.

Трговина помодног, белог, галантеријског као и кратког еспапа

ЈОВ. ГЕОРГИЕВИЋА У Н. САДУ

„код писма“

потребује једног помоћника. 2—2

УЖАСНА КАТАСТРОФА

у Казамичиоли.

16. (28.) јула швајцарски је творничар сатова Јован Демус из Шо-де-фонда

на Искији засут

и тако у 41-ој години живота удавивши се нашао смрт. Поред свег истраживања намештеног куратора Ђакома Булатија из Напуља, не могоше се изнаћи ни сродници нити други какви по праву насљедници, и тиме припаде сво имање држави. Једну пошиљку, која се састоји из 2463 ком. правих швајцарских сатова и златних украса, која је била за Ориент опредељена и транспортирана за Беч морао је шпедитер гд. Фрања Ревофис 7. августа по р. к. обуставити и та је пошиљка комисијоној трговини сатова и златне робе 15. октобра о. г. по р. к. предата с том погодбом, да сву робу распрода по цену, којом ће се подмирити само трошкови поштански и ђумручки, дакле готово бадава, да би се могло спровести решење оставине што пре. Сви су сатови репарирани тако, да иду на минуте. Само фини закопци ових сатова и елегантан фасон украса вреде толико, колико се за цело иште.

350 ком. цилиндер џепних сатова од финог франц. златног дублеја или са посребрењеним никл заклопцима, фино гравирани и гуилоширани, са позлаћеним ланцем, златна фасона, репарирани, да иду на минуте. Све заједно само **ф 4·95**. То исто од правога, 13 лоти тешкога сребра од ц. кр. аустро-угар. пунцирског звања опробано и позлаћено **ф 6·50**. То исто од злата од 14 карати од ц. кр. аустро-угар. пунцирског звања опробано, пређе **ф. 45**, сада по невероватну цену од **ф. 17.**

250 ком. анкер сатова од финог франц. златног дублеја или посребрењеним никл заклопцима, фино гравирани и гуилоширани, што иду на 15 правих рубина; са прецизном машином, сказаљком за секунде и дивним ланцем, фино репарирани, **само ф. 7·—** То исто од 13 лоти тешкога сребра од ц. кр. аустро-угар. пунцирског звања опробано, позлаћено, **само ф. 11·50**

200 ком. вешингте-ремонтоар сатова од посребреног никла и златног дублеја, навија се без кључа, с механијском машином за сказаљке, са сочивним стаклетом, емајлираним листом и сказаљком за секунде; фино регулирани, да иду на секунде, диван сат са ланцем заједно по невероватну цену од **ф. 8·50.**

180 ком. сребрних ремонтоар сатова од тешког правог, 13 лот. сребра, од ц. кр. аустро-угарског звања за пунцирање опробани, навијају се без кључа, са механизмом за сказаљке, са стаклетом, емајлним листом и са сказаљком за секунде, тачно на минуте регулисани, дивни сатови. Пређе ф. 25.—, сада по чудновато јефтину цену од 13.50 фор.

Да сви ти сатови добро иду

јамчим пет година.

217 ком. правог златног прстења са имитованим брилантима, право 6 каратно злато, у кадифеној кутијици, по ком. **Ф. 3.75.**

184 пари бриљантних минђуша или бутона у 6 каратном злату оковане, са дивним бриљантима у врло финој кадифеној кутијици, по пар **Ф. 3·75.**

222 пара минђуша пунцирано чистим златом, 6 кар. са врло финим мерџаном оковано, са кутијицом само **Ф. 1·50** по пар.

164 ком. медаљона од франц. златног дублеја са вештачки начињеним бриљантима, само **Ф. 2·50.**

150 ком. игла за кравате и иначе на прса од правог 6 кар. злата, од ц. кр. аустр. пунцирског звања опробане, са дивно имитованим бриљантима, са кутијицом по ком. **Ф. 1·80.**

250 ком. дугмета за кошуље од правог 6 кар. злата са дивно имитованим бриљантима, по ком. **Ф. 1·80**

Сви ови украси дивно су дијамантом опиљени и бацају таку ватру, да се њима могу уштедити прави, с читавим капиталима плаћани украси.

Поштанске наруџбине, као и телеграфске. (које ћемо ефектирати кад се наручи у наточ или кад се у напред новци пошљу) треба управити на ову адресу:

Schweizer Uhren- und Goldwaaren-Vertretungshaus

WIEN 2—4

Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20.

J. H. RABINOWICS.

ПОЗИВ

на XIII. редовну главну скупштину „СРЕМСКО-КАРЛОВАЧКЕ ШТЕДИОНИЦЕ“

У СРЕМ. КАРЛОВЦИМА,

која ће се држати у понедељак 6. (18.) фебруара т. г. у 9 часова пре подне у саборској дворани.

На дневни ред стављено је:

1. Читање годишњег извештаја и вођење о њему.
2. Читање извештаја надзорног одбора и давање апсолуторије управи и књиговодству.
3. Опредељење награде одбору за надзор.
4. Избор двојице чланова за оверовљење скупштинских записника.
5. Предлози.

Ср. Карловци 23. јануара 1884.

УПРАВА

сремско-карловачке штедионице.

§. 49. нашег устава гласи: У главној скупштини могу само они деоничари учествовати, који су своје деонице 8 дана пре скупштине у заводској писарни предали.

1—3

Одговорни уредник Тоша Бекић.

Српска штампарија дра Светозара Милетића.